

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 7Co/132/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6119309754
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 02. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Mária Kašíková
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2021:6119309754.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako odvolací súd, v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Márie Kašíkovej a členov senátu Mgr. Františka Dulačku a JUDr. Jany Kotrčovej v spore žalobcu: Pozemkové spoločenstvo urbariátu v Liptovskej Sielnici, so sídlom Liptovská Sielnica č. 196, IČO: 37911155, právne zastúpený: JUDr. Ľubomír Urban, advokát so sídlom J. M. C. XXX/X, V., proti žalovanej: J. D., nar. XX.X.XXXX, bytom P. X. N. XXXX/X, O. D., zastúpená splnomocneným zástupcom : Ing. G. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom L. XXX/X, O. D., o zaplatenie 1.401,07 € s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Liptovský Mikuláš, č.k. 21C/7/2020-134, zo dňa 8. júla 2020, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zamietol žalobu žalobcu a žalovanej voči žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu. Mal za to, že žalobca nemá v predmetnom konaní aktívnu vecnú legitimáciu s poukazom na § 16 ods. 2 písm. a/ zák.č. 97/2013 Z.z. o pozemkových spoločenstvách v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o pozemkovom spoločenstve“). V prejednávanej veci (vydanie bezdôvodného obohatenia, ktoré vzniklo bez právneho dôvodu v dôsledku omylom uskutočnenej platby na nesprávny účet žalovanej) ide o obstarávanie spoločnej veci členov pozemkového spoločenstva vyplývajúcej z ich spoluvlastníctva k spoločnej nehnuteľnosti. K hmotnoprávnej argumentácii žalobcu, že dividendy určené na výplatu členom spoločenstva sú vo vlastníctve spoločenstva až do času ich vyplatenia členom spoločenstva, má za to, že dividendy ako výťažok z hospodárenia, resp. podnikania so spoločnou nehnuteľnosťou, ktorá je v podielovom spoluvlastníctve členov spoločenstva a je len v predmete správy a hospodárenia pozemkového spoločenstva, museli byť vždy v spoluvlastníctve jeho členov, a teda spoločenstvo nikdy nemohlo nadobudnúť vlastnícke právo k týmto prostriedkom. V prípade konania o vydanie bezdôvodného obohatenia nemusia podať žalobu všetci podieloví spoluvlastníci spoločnej veci, ale dokonca ani len taký počet spoluvlastníkov, ktorých úhrnný podiel by predstavoval nadpolovičnú väčšinu všetkých podielov, ale dokonca by ju mohol podať aj len jeden spoluvlastník bez ohľadu na veľkosť svojho spoluvlastníckeho podielu a následne by bol povinný sa vypořiadat' s ostatnými spoluvlastníkmi spoločnej nehnuteľnosti. Pokiaľ ide o pasívnu vecnú legitimáciu, poukázal na to, že bez ohľadu na koho boli prevedené podiely žalovanej, bude vždy pasívne vecne legitimovaná, nakoľko žalobou uplatnená suma bola prevedená na jej účet. O nároku na náhradu trov konania rozhodol v zmysle zásady úspechu v konaní podľa § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP).

2. V zákone stanovenej lehote proti rozsudku podal odvolanie žalobca. Má za to, že súd prvej inštancie sa dopustil hrubého porušenia princípov civilného sporového konania, v rámci ktorého má každý subjekt garantované legitímne očakávanie, že jeho spor bude rozhodnutý v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou a spravodlivo, zároveň došlo k nesprávnemu výkladu a aplikácii relevantnej právnej normy. Pozemkové spoločenstvo je plne spôsobilou právnickou osobou a je tak spôsobilé byť nositeľom vlastníckeho práva k veciam bez ohľadu na vlastníctvo a vlastníkov spoločnej nehnuteľnosti.

Poukázal na dôvodovú správu k § 16 ods. 2 zákona o pozemkovom spoločenstve, ktoré ustanovuje aktívnu vecnú legitimáciu výboru v určených záležitostiach a v uvedenom ustanovení zákonodarca formuloval len ako úpravu presne vymedzených prípadov, nie generálnu úpravu vecnej legitimácie spoločenstva. V danom prípade aktívna legitimácia vyplýva z § 456 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“) a oprávnený subjekt je ten, na úkor koho sa predmet bezdôvodného obohatenia získal. Je zrejmé, že v predmetnej veci došlo k zmenšeniu finančných prostriedkov na bankovom účte vo vlastníctve žalobcu. Žalobca ako pozemkové spoločenstvo hospodári za účelom dosahovania zisku nielen so spoločnou nehnuteľnosťou, ale aj vlastným majetkom, čo zákon o pozemkovom spoločenstve priamo predpokladá v § 19 ods. 3. Výnosy z tohto hospodárenia tvoria výnosy pozemkového spoločenstva ako právnickej osoby a tieto následne spoločenstvo vo svojom mene aj príslušne zdaňuje. Po ročnej účtovnej závierke štatutárny orgán predloží návrh zhromaždeniu ako rozdeliť zisk, resp. uhradiť stratu. Teda spoločenstvo je vlastníkom a oprávneným disponentom peňažných prostriedkov ako výsledkov prípadného pozitívneho hospodárenia, a to do momentu vyplatenia podielov na zisku členom spoločenstva. Teda pozemkové spoločenstvo ako samostatná právnická osoba utrpela ujmu na svojom majetku v dôsledku bezdôvodného obohatenia na strane žalovanej. Má za to, že napadnuté rozhodnutie, ako aj jemu predchádzajúci postup súdu prvej inštancie nespĺňa ústavné kritéria jasnosti, jednoznačnosti a dostatočnosti dôvodov, preto došlo k porušeniu práva na spravodlivé súdne konanie. Navrhuje napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a priznať mu náhradu trov odvolacieho konania.

3. Žalovaná k odvolaniu žalobcu prostredníctvom splnomocneného zástupcu uviedla, že od žalobcu nežiadala nič a nemala vedomosť o tom, že niečo dostala mimo podielov za hospodársky výsledok, preto nemôže byť zodpovedná za omyl žalobcu. Za tento omyl nesie zodpovednosť J. U., zvolený do orgánov pozemkového spoločenstva. Zvolení zástupcovia žalobcu neprejavili záujem dať veci na pravú mieru osobným stretnutím a vysvetlením. V dokumentoch predložených na valné zhromaždenie, kde sa bilancoval hospodársky výsledok za rok 2018 sa nevyskytuje žiadna zmienka o omyle. Navrhuje napadnutý rozsudok potvrdiť a priznať jej návrhu trov odvolacieho konania.

4. Krajský súd v Žiline, ako odvolací súd podľa § 34 CSP, po zistení, že odvolanie podala včas sporová strana proti rozsudku, proti ktorému je prípustné odvolanie (§ 355 ods. 1, § 359, § 362 ods. 1 CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a *contratio*) preskúmal rozhodnutie v intenciách § 379 a § 380 CSP a rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 389 ods. 1 písm. b/ CSP zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

5. Pre označenie stavu vyplývajúceho z hmotného práva, kedy je jedna sporová strana subjektom práva a strana na opačnej procesnej strane subjektom povinností, ktoré sú predmetom konania, sa v občianskom procesnom práve užíva pojem vecná legitimácia. Z hľadiska posúdenia vecnej legitimácie nie je rozhodujúce, či a na základe čoho sa určitá fyzická alebo právnická osoba len subjektívne cíti byť účastníkom určitého hmotno-právneho vzťahu, ale vždy iba to, či účastníkom objektívne je alebo nie je. Nedostatok aktívnej vecnej legitimácie znamená, že ten, kto o sebe tvrdí, že je nositeľom hmotno-právneho oprávnenia (žalobca), nie je nositeľom toho hmotno-právneho oprávnenia, o ktoré v konaní ide; o nedostatok pasívnej vecnej legitimácie ide naopak vtedy, ak ten, o kom žalobca tvrdí, že je nositeľom hmotno-právnej povinnosti (žalovaný), nie je nositeľom hmotno-právnej povinnosti, o ktorú v konaní ide. Teda vecná legitimácia vyplýva z hmotného práva; má ju ten, kto je podľa hmotného práva nositeľom uplatneného práva alebo povinnosti.

6. V danom prípade bolo teda v zmysle uvedeného povinnosťou žalobcu preukázať, že je účastníkom hmotno-právneho vzťahu, z ktorého je vyvodzovaný žalobou uplatnený nárok. To znamená dokázať, že na jeho úkor bolo (žalovanou) získané bezdôvodné obohatenie.

7. Bezdôvodné obohatenie je konštruované ako záväzkový právny vzťah medzi tým, kto sa na úkor iného obohatil, a tým, na úkor koho došlo k bezdôvodnému obohateniu. Kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať (§ 451 ods. 1 OZ). Bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov (§ 451 ods. 2 OZ). Bezdôvodne sa obohatil aj ten, za koho sa plnilo, čo podľa práva mal plniť sám (§ 454 OZ). Predmet bezdôvodného obohatenia sa musí vydať tomu, na úkor koho sa získal; ak toho, na úkor koho sa získal, nemožno zistiť, musí sa vydať štátu (§ 456 OZ). Musí sa vydať všetko, čo sa nadobudlo bezdôvodným

obohatením; ak to nie je dobre možné, najmä preto, že obohatenie spočívalo vo výkonoch, musí sa poskytnúť peňažná náhrada (§ 458 ods. 1 OZ).

8. V preskúmvanej veci žalobca žalobu odôvodnil tým, že zo svojho bankového účtu zrealizoval mylnú platbu v prospech žalovanej, teda bez právneho dôvodu. Je nepochybné, že žalobca je pozemkovým spoločenstvom s právnou subjektivitou v zmysle zák. č. 97/2013 Z.z.. Účelom pozemkového spoločenstva je v súlade so zákonom o pozemkových spoločenstvách racionálne hospodáriť na spoločnej nehnuteľnosti alebo na spoločne obhospodarovaných nehnuteľnostiach a obstarávať spoločné veci vyplývajúce zo spoluvlastníctva k nej (§ 19 ods. 1). Rozhodovanie o hospodárení spoločenstva, spôsobe užívania spoločnej nehnuteľnosti a spoločne obhospodarovaných nehnuteľností a nakladanie s majetkom spoločenstva je zákonom zverené do pôsobnosti zhromaždenia spoločenstva (§ 14 ods. 7 písm. f/). Zákon č. 97/2013 Z.z. neobsahuje ustanovenie, ktoré by definovalo majetok spoločenstva, ako to bolo v predchádzajúcich právnej norme zák.č. 181/1995 Z.z. (§ 13 ods. 1, v zmysle ktorého majetkom spoločenstva sa rozumie súhrn majetkových hodnôt, ktoré spoločenstvo vlastní a ktoré sú určené na plnenie úloh spoločenstva, slúžia mu a vznikli v súvislosti s užívaním a hospodárením na spoločnej nehnuteľnosti). Ústavný súd Slovenskej republiky v Náleze č.k. II. ÚS 348/08-42 zo dňa 06.10.2010, (predmetom ktorého bolo posúdenie, či závery krajského súdu o nedostatku aktívnej vecnej legitímácie sťažovateľa - pozemkové spoločenstvo s právnou subjektivitou podľa zák. č. 181/1995 Z. z. - na podanie určovacej vlastníckej žaloby sú z ústavného hľadiska akceptovateľné a udržateľné), okrem iného sa zaoberal otázkou, čo je to majetok spoločenstva, pričom konštatoval, že jeho nadobudnutie je závislé od nakladania alebo od hospodárenia so spoločnou vecou (výnosy), pričom len tento majetok je vo vlastníctve spoločenstva, avšak „spoločná nehnuteľnosť pozemkov spoločenstva“ ako taká nie je vlastníctvom spoločenstva, ale ostáva vo vlastníctve jednotlivých členov pozemkového spoločenstva, ktorí ju majú v nedeliteľnom podielovom spoluvlastníctve. Odvolací súd je toho názoru, že vyslovené právne závery týkajúce sa majetku spoločenstva možné priamo aplikovať aj za účinnosti zák.č. 97/2013 Z.z., odvolací súd nezistil žiadny dôvod pre odklonenie sa od uvedeného záveru, a preto naň v celom rozsahu odkazuje.

9. V zmysle vyššie uvedeného odvolací súd sa stotožňuje s názorom žalobcu (odvolateľa), že výnosy z hospodárenia so spoločnosťou nehnuteľnosťou sú majetkom spoločenstva do momentu kým, nie sú vyplatené jednotlivým členom spoločenstva podľa výšky ich spoluvlastníckeho podielu. Teda v prípade ak žalobca preukáže svoje tvrdenia, že omylom bez právneho dôvodu zaslal finančné prostriedky na účet žalovanej, táto sa bezdôvodne obohatila na úkor žalobcu. Žalobcovi (ako pozemkovému spoločenstvu hospodáriacemu so spoločnosťou nehnuteľnosťou) po rozhodnutí valného zhromaždenia ako budú rozdelené výnosy, naďalej zostal záväzok vyplatiť finančné prostriedky všetkým členom podľa výšky ich podielu, napriek tomu, že zo svojho bankového účtu omylom zaslal finančné prostriedky niekomu, kto na to nemal právny dôvod.

10. Vzhľadom na vyššie konštatované súd prvej inštancie na daný prípad nesprávne aplikoval ustanovenie § 16 ods. 2 písm. a/ zákona o pozemkových spoločenstvách (výbor koná za členov spoločenstva pred súdnymi a orgánmi verejnej správy vo veciach podnikania na spoločnej nehnuteľnosti alebo na spoločne obhospodarovaných nehnuteľnostiach, ich spoločného užívania a obstarávania spoločných vecí vyplývajúcich z ich vlastníctva), a otázku aktívnej vecnej legitímácie nesprávne posúdil. Preto odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

11. Úlohou súdu prvej inštancie v ďalšom konaní bude zaoberať sa po vecnej stránke uplatňovaným nárokom žalobcu v žalobe.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 CSP)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,

- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

(§ 420 CSP)

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 1 a 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP)